

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний заклад
„Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”
Інститут фізичного виховання і спорту

**КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ,
РЕАБІЛІТАЦІЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

*Матеріали
Х Всеукраїнської науково-практичної конференції*

29 – 30 листопада 2012 р.,
м. Луганськ

Луганськ
ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”
2012

Саєнко В. Г., Клименко Є. О.	
Рівень фізичної підготовленості спортсменів, які спеціалізуються з хортингу на етапі попередньої базової підготовки.....	212
Саєнко В. Г., Курцев І. В.	
Медичне забезпечення та попередження травматизму під час занять карате....	216
Солдатенко В. Г.	
Проблема комплексної оцінки показників здоров'я школярів у системі фізичного виховання.....	220
Стєскачев В. І.	
Застосування фізичних факторів у попередженні утворення рубців і контрактур при опікових ушкодженнях.....	222
Сухомлинов В. В., Бугєря Т. М.	
Комплексна фізична реабілітація після мозкового ішемічного інсульту.....	228
Токарєва К. П.	
Педагогічні умови формування у студентів мотивації до самостійної позааудиторної оздоровчої діяльності.....	233
Швиденко О. В.	
Психологічна підготовка як базовий аспект у навчально-тренувальному процесі студентів.....	238
Шутова Л. І.	
Особливості формування комунікативної компетентності майбутніх учителів фізичної культури.....	244
Щурова Н. В.	
Формування ціннісного ставлення до фізичного здоров'я у старшокласників загальноосвітніх навчальних закладів.....	248
Відомості про авторів.....	253

карате : [монографія] / В. Г. Сасенко ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. – Луганськ : СПД Резніков В. С., 2011. – 356 с. 12. Травников А. Каратэ за 10 уроков. Защитись от любого противника / А. Травников. – М. : АСТ : Полиграфиздат, 2010. – 256 с. 13. Хиббард Джек. Искусство каратэ. Техника разбивания предметов / Джек Хиббард. – [пер. с англ. М. В. Каменец]. – М. : АСТ : Астрель, 2009. – 255 с. 14. Шахлина Л. Г. Медико-биологические основы спортивной тренировки женщин : [монографія] / Л. Г. Шахлина. – К. : Наук. думка, 2001. – 328 с. 15. Шкретій Ю. М. Управління тренувальними і змагальними навантаженнями спортсменів високою класу : [монографія] / Ю. М. Шкретій. – К. : Олімпійська література, 2006. – 257 с.

В. Г. Солдатенко (Старобільськ)

ПРОБЛЕМА КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ПОКАЗНИКІВ ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРІВ У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті розглянуто питання, пов'язані з проблемою комплексної оцінки показників рівня здоров'я учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Ключові слова: здоров'я, фізичний розвиток, функціональні показники.

Усе більш очевидною стає проблема збереження і зміцнення здоров'я дітей і підлітків в умовах сучасної школи в останні 10–12 років. У першу чергу це стосується організації навчально-виховного процесу, у якому об'єм навчального навантаження найчастіше перевищує межі функціональних можливостей організму учнів. Потребує серйозного реформування й шкільна система фізичного виховання, у якій об'єм рухової активності учнів середніх та старших класів у режимі дня, зміст фізкультурної освіти, система домашніх завдань, система оцінки роботи на уроках фізичної культури, а також форми контролю стану здоров'я не відповідають принципам збереження здоров'я.

Метою роботи є аналіз проблеми комплексної оцінки стану здоров'я учнів сучасної школи.

Комплексна діагностика як одна з основних форм контролю стану здоров'я посідає особливе місце серед компонентів фізичного виховання школярів, оскільки вона здатна забезпечити об'єктивну оцінку показників фізичного розвитку й рухової підготовленості учнів.

Результатом такого комплексного підходу в діагностиці є об'єктивна інформація про стан провідних фізіологічних систем організму (серцево-судинної, дихальної, м'язової і інших) конкретного учня для наступної їх корекції, що дає можливість підтримувати фізичну, а також розумову працездатність школяра на оптимальному рівні.

Аналіз науково-методичної літератури [2, 3, 4], показує, що сьогодні система освіти має значну кількість різного роду методик і технологій діагностики стану здоров'я школярів. Проте якщо з сутністю методик у системі шкільного фізичного виховання усе більш-менш зрозуміло, то з сутністю педагогічних технологій, тим більше в галузі комплексної оцінки стану здоров'я школярів, – ні.

У масовій практиці діагностика в сучасному вигляді в системі шкільного фізичного виховання, на нашу думку, не є комплексною, оскільки тестуються, як правило, показники виключно рухової підготовленості учнів (біг, стрибки, метання й інше), що не повністю розкриває рівень стану їхнього здоров'я [1, 3]. При цьому набір тестових завдань найчастіше дублює стан одних і тих самих рухових здібностей (швидкість, швидко-силові, витривалість і інші), що істотно обмежує їхній діапазон. Тестування ж антропометричних, фізіометричних, а також функціональних показників фізичного розвитку в шкільній діагностиці, як правило, відсутнє, незважаючи на те, що практика лікарського контролю має в розпорядженні досить широкий спектр показників такого роду [4, с. 47]. До них відносять: масу тіла, лінійні розміри тіла, життєву ємкість легенів, хвилинний об'єм дихання, показники функціонального стану м'язової, серцево-судинної системи, артеріальний тиск та ін.

Доречно зауважити, що й самі методики для оцінки фізичного розвитку учнів залишаються в більшій своїй частині недосконалими. До основних їх недоліків слід віднести те, що вони, визначаючи переважно тільки якісні характеристики показників стану тих або тих систем організму учнів (низький, середній та високий рівні), мають різні одиниці виміру (сантиметри, метри, міліграми, кілограми, літри, секунди, хвилини тощо), шифровані способи обробки матеріалу, що ускладнює роботу з ними. Крім того, така діагностика показників фізичного розвитку учнів організаційно складна для освітньої установи. По-перше, тому, що обстеження за таким широким спектром напрямів припускає наявність необхідного медперсоналу й діагностичного обладнання, що може дозволити собі не кожна освітня установа. По-друге, таке обстеження потребує значного часу на його проведення, якого немає в навчальному плані освітньої установи, отже, це буде зроблено за рахунок навчального часу. По-третє, самі по собі традиційні, окремо взяті показники фізичного розвитку в

сучасному вигляді без інтеграції з суміжними показниками втрачають свою значущість, оскільки стають недостатньо інформативними, а тому не можуть об'єктивно характеризувати стан певної фізіологічної системи організму конкретного учня.

Таким чином, недостатнє висвітлення проблеми в науково-методичній літературі, а також організаційно-педагогічні й методичні труднощі освітніх установ у процесі адаптації сучасних методик і технологій за оцінкою здоров'я школярів зумовлюють необхідність розробки якісно нової моделі комплексної оцінки стану їхнього здоров'я. Ця модель повинна, з одного боку, бути технологічною і придатною для застосування в умовах не лише міських, але й сільських шкіл, а також економічно доступною ширшому колу освітніх установ, гарантуючи кінцевий результат, з іншого боку – нести в собі об'єктивну інформацію про стан фізичного розвитку й рухової підготовленості учнів, будучи основою побудови системи моніторингу здоров'я окремого учня й освітньої установи загалом.

Література

1. Головин О. В. Альтернативная модель организации уроков физической культуры на основе системного подхода / О. В. Головин // Физическая культура : воспитание, образование, тренировка : научно-методический журнал. – М., 2005. – № 6. – С. 10–15.
2. Матвеев А. П. Оценка качества подготовки выпускников средней (полной) школы по физической культуре / А. П. Матвеев, Т. В. Петрова. – М., 2001. – 128 с.
3. Методика комплексной оценки и организации системной работы по сохранению и укреплению здоровья школьников (методические рекомендации) / Под ред. М. М. Безруких, В. Д. Сонькина. – М.: Новый учебник, 2003. – 201 с.
4. Рубанович В. Б. Врачебно-педагогический контроль при занятиях физической культурой / В. Б. Рубанович. – Новосибирск, 1998. – 280 с.

В. І. Стекачев (Луганськ)

ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ФАКТОРІВ У ПОПЕРЕДЖЕННІ УТВОРЕННЯ РУБЦІВ І КОНТРАКТУР ПРИ ОПІКОВИХ УШКОДЖЕННЯХ

У статті розглянуто можливості використання фізичних факторів у лікуванні рубців та контрактур при опікових ушкодженнях.

Ключові слова: опіки, контрактури, реабілітація.